

СИТУАЦІЯ ІЗ ДОТРИМАННЯМ ПРАВ ВПО ТА ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД КОНФЛІКТУ ОСІБ

ДАЙДЖЕСТ БФ «ПРАВО НА ЗАХИСТ» ЗА СЕРПЕНЬ 2018

2 088 надано первинних юридичних консультацій

1 623 бенефіціара отримали первинну юридичну допомогу

550 справ знаходиться на розгляді у судах

Судові справи за видами звернень

75% соціальні виплати / пенсії

13% особиста документація

6% житло, земля, майно – окрім військової окупації

1% реєстрація ВПО

1% працевлаштування

1% возз'єднання сім'ї

1% доступ до адекватного житла

1% право на життя, свободу та безпеку

2% інше

2 008 осіб отримали інформацію щодо різних аспектів захисту

439 моніторингових візитів

190 відвіданих населених пунктів

Адвокаційні ініціативи

3 національних адвокаційних ініціатив

10 місцевих адвокаційних ініціатив

ГОЛОВНЕ

- 2-7 вересня «Станиця Луганська», контрольльно-пропускний пункт в'їзду-виїзду (КПВВ) на неконтрольовану Урядом України територію (НКУУТ), був закритий для проведення реконструкції.

- Внутрішні блокпости прибрали з с.Тепле Станично-Луганського району Луганської області, що покращило свободу пересування в районі.

КПВВ «Станиця Луганська»

Реєстрація ВПО

Починаючи з березня, загальна кількість офіційно зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб (ВПО) продовжує зростати. Так, на 3 вересня 2018 року їхня кількість становила 1 519 132 осіб, а на 30 липня 2018 року – 1 516 246 осіб (збільшення на 2 886 осіб). Зростання відбулося переважно через перереєстрацію тих людей, чії довідки ВПО були скасовані, переміщення з інших районів та областей, а також частково шляхом первинної реєстрації для отримання або оновлення паспортів чи заяв на отримання пенсій.

Деякі Управління соціального захисту населення (УСЗН) продовжували висувати додаткові вимоги до реєстрації ВПО. До них належать ксерокопія паспорта орендодавця та його фізична присутність, письмова згода орендодавця щодо проживання ВПО,

щомісячне підтвердження присутності ВПО сільськими радами, довідка від місцевого депутата та/або сільської ради тощо.

Отримати довідку ВПО стало значно легше завдяки технічно-процесуальним змінам та оновленому обладнанню: автоматизації розподілу субсидій, впровадженню електронних черг тощо.

Деякі УСЗН скасовували довідки ВПО без проведення перевірки, якщо в отриманих ними списках за даними системи «Аркан» містилися прізвища ВПО («Аркан» – інтегрована міжвідомча автоматизована система обміну інформацією з питань контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, що перетинають державний кордон, а також лінію зіткнення. Її розпорядником є Державна прикордонна служба України).

Управління Пенсійного фонду України у м. Волноваха

Ця публікація була розроблена за підтримки Агентства ООН у справах біженців (UNHCR) у рамках проекту «Адвокація, захист та правова допомога ВПО».

Персональна документація

З багатьма труднощами стикаються переселенці, у яких прострочений паспорт та відсутня довідка ВПО. Ці ВПО не можуть звернутися до офісу Державної Міграційної Служби (ДМС) за межами області, з якої вони перемістилися, за винятком випадків, коли вони мають довідку ВПО. Проте довідка ВПО не може бути видана без діючого паспорта. Для оновлення фотографій у паспортах/отримання нових паспортів такі особи повинні звернутися до відповідних управлінь на контрольованій Урядом України території (КУУТ) Донецької та Луганської областей. Внаслідок конфлікту в базі даних Державного реєстру актів цивільного стану громадян частково бракує інформації

Доступ до освіти

В населених пунктах, розташованих вздовж лінії зіткнення (ЛЗ), через відсутність транспорту спостерігається обмежений доступ до шкільної освіти. Нові освітні можливості стали доступними для студентів-ВПО або тих, хто мешкає вздовж ЛЗ. (1) Конкурсна освітня програма в Литві розпочата для ВПО у Дніпропетровській області. (2) У Кривому Розі Дніпропетровської області відкрита філія переміщеного Луганського національного

Соціальні виплати та пенсії

Виплата пенсій та соціальної допомоги залишається основним чинником занепокоєності серед ВПО.

Згідно з рішенням Верховного Суду щодо постанови КМУ № 365, перевірки місця проживання ВПО визнано такими, що суперечать українському законодавству. Водночас не була скасована необхідність складання акту обстеження побутово-житлових умов. Ця невідповідність призвела до різних дій УСЗН: (1) припинення домашніх перевірок для призначення та/або продовження соціальних виплат та пенсій; (2) виклик ВПО до УСЗН для складання акту обстеження побутово-житлових умов; (3) вимога документа, який засвідчує успішну фізичну ідентифікацію ВПО у списках «Аркан»; (4) проведення перевірок лише за письмовими запитами ВПО; (5) проведення перевірок або використання інформації, отриманої іншим шляхом, або запрошення ВПО до УСЗН для відновлення виплат; (6) продовження перевірок, як це було раніше. Загалом, УСЗН

щодо свідоцтв про народження дітей, які народилися на НКУУТ у 2001-2008 рр. Для ДМС це може стати підставою для відмови видання паспортів цим дітям. Серед позитивних змін були: (1) у Северодонецьку Луганської області відкрито Центр надання адміністративних послуг, який покращить доступ до отримання цивільної документації як жителям КУУТ, так і НКУУТ. (2) У Бахмуті став доступним попередній запис в електронну чергу ДМС. Здійснити запис можна як через офіційний сайт, так і через термінал.

університету. (3) За підтримки ADRA та ЮНІСЕФ у с. Дружба, що підпорядковане Торецькій міськраді Донецької області, відкрито приміщення для дошкільної групи.

Освітні центри «Донбас-Україна», які розпочали роботу на початку червня, продовжують надавати допомогу переселенцям та особам з НКУУТ із питань отримання українських атестатів та вступу до вищих навчальних закладів.

наполягають на необхідності подальшого внесення змін до Постанови КМУ № 365 щодо скасування верифікаційних перевірок та відповідних актів та надання чітких роз'яснень щодо процедур.

22 серпня Кабінет Міністрів прийняв Постанову №649, що регулює процедуру розгляду судових рішень. Процедура може ускладнити та затягувати призначення спеціальних пенсій для ВПО. Проводиться детальний аналіз рішення.

Збільшення адресної допомоги студентам-ВПО, передбачене Постановою КМ № 548, не відбулося через відсутність оновленого програмного забезпечення в УСЗН.

4 вересня Велика палата Верховного суду прийняла остаточне рішення у справі про доступ до пенсій для ВПО. Інтереси бенефіціара представляли адвокати БФ «Право на захист». Рішення суду забезпечує сотням тисяч людей похилого віку, які є внутрішньо переміщеними особами, спрощений доступ до їхніх пенсій.

Смт. Верхньоторецьке, консультація ВПО

Адвокація

Разом із іншими партнерськими неурядовими організаціями БФ «Право на захист» підготував «Альтернативний звіт про імплементацію Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права», зокрема про права потерпілих від конфлікту та переміщених осіб в Україні. БФ «Право на захист» представив аналіз ситуації щодо прав власності та житлових проблем потерпілих осіб, а також щодо поточної державної політики з цього питання. Зокрема, БФ «Право на захист» підкреслив, що наявні національні житлові програми не орієнтовані на ВПО, мають незручні умови та недостатнє фінансування. З цих причин такі програми не є ефективними у вирішенні житлових проблем, пов'язаних із ВПО. Деякі пункти, вказані БФ «Право на захист», також охоплювали соціальні проблеми: відсутність цільової допомоги ВПО для покриття житлових витрат, включно з житлово-комунальними послугами, постійні перевірки соціальних виплат ВПО та обмеження вибору банків, в яких вони можуть отримувати свої виплати.

БФ «Право на захист» разом із іншими неурядовими організаціями направив лист з рекомендаціями Прем'єр-міністру України щодо необхідності внесення змін до чинного тексту Постанови №365 для захисту законних прав ВПО, які наразі порушуються чинним текстом Постанови №365.

БФ «Право на захист» надіслав лист до Міністерства соціальної політики України з проханням організувати міжвідомчу зустріч із представниками Міністерства соціальної політики, Міністерства фінансів, Пенсійного фонду, Державної прикордонної служби України та неурядових організацій для обговорення нагальних питань, пов'язаних із верифікацією Міністерства фінансів на основі отриманих даних з бази «Аркан» та припиненням виплат пенсій з цих підстав.

Зміст матеріалу є виключно відповідальністю БФ «Право на захист» та не може використовуватися, щоб відобразити точку зору Агентства ООН у справах біженців (UNHCR).

БФ «Право на захист» у партнерстві з HIAS – українська некомерційна організація, яка займається захистом прав людини вразливих категорій мігрантів – біженців, вимушених переселенців, осіб без громадянства та осіб, які перебувають під ризиком безгромадянства та без документів.

🌐 r2p.org.ua

✉ pr@r2p.org.ua

✉ vpl.pravo@r2p.org.ua

📘 [right2protection](#)

🐦 [R2Protection](#)

📺 [R2Protection](#)

☎️ +38 (099) 507 50 90

📞 +38 (094) 905 67 64

📞 +38 (098) 597 64 72

📞 +38 (063) 496 80 88